

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vniuersa Theologia Scholastica, Speculatiua, Practica

Ad methodum S. Thomæ, quatuor Tomis comprehensa

Tanner, Adam

Ingolstadii, 1626

III. An & quæ sint causæ totius reprobationis, præsertim ex parte reprob.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72856](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72856)

Pfal. 91. *Nimis profunda facta sunt cogitationes tuae, & in illud Psal. 93. usquequo peccatores gloriabuntur.* Rectè idem Augustinus epist. 5. ad Marcellum. *Nihil est infelicius felicitate peccantium.* Tales occasiones erant diuitiarum & voluptatum copia in diuite epulone; de qua Chrysostronus homil. 8. ex varijs in Lucam, quæ est 3. de Lazaro. Plura hac de re agimus tomo 2. disputatione quarta, dubio 4. & 6.

Secundam partem apertè tradit Suarez hic loco citato, libro 5. capite 7. numero 9. Quia mors illa tamen non sit occasio vel causa noui peccati, est tamen occasio seu conditio perseuerantiæ in peccato mortali commissio; ob quam reprobis damnatur.

22 **Assertio XI.** Ex recentis reprobationis effectibus illi, qui à Deo iusto iudice infliguntur in pœnam commissi peccati, vt est æterna pœna seu damnatio, item induratio seu exacatio, siue posterior peccati commissio; & quæ eo pertinent occasiones, sunt effectus reprobationis positivæ; alij, in quibus est prima peccati commissio, cum occasionibus eodem spectantibus, sunt effectus reprobationis solum negatiuæ. Hæc assertio constat ex dictis.

Ex quibus colligitur primo, permissionem non solum peccati personalis; sed etiam originalis; nec solum peccatorum mortalium, sed quorundam etiam venialium; nec solum peccatorum, cum quibus reprobis deedit, sed etiam aliorum quorundam; nec solum permissionem peccatorum, sed etiam rem aliarum quarundam, circa reprobos, in hac vita seu permissionem, seu pœnationem suo quodam modo esse effectus reprobationis.

Colligitur secundo, rectè docuisse Sanctum Thomam hic quæst. 23. art. 3. duos vniuersim esse reprobationis effectus, videlicet æternam damnationem, & permissionem peccati; quæ tamen in duas subdiuidi potest, videlicet permissionem simpliciter dictam, & exacationem seu indurationem; & ad utramque referuntur occasiones propinquæ eorundem peccatorum, vt dictum.

33 Colligitur tertio, quid respondendum sit ad fundamentum oppositum Suarez, dum asserit, solas pœnas alterius vitæ spectare ad reprobationem positivam, eiusque effectus esse; non autem permissionem peccati, cum non procedat nec ex præscientia peccati finalis; nec ex voluntate damnandi. Respondeo enim nihil obstare, si modo alias procedat ab affectu iustitiæ vindicatiuæ erga reprobum, & simul re ipsa tendat ad æternam damnationem reprobis. Est enim quoad hoc dispar ratio inter damnationem, & vitam æternam; quod cum hæc sit finis omnium aliorum donorum gratiæ, & effectuum prædestinationis, merito quidem ex sua natura prius volita est, quam cætera dona, quæ ex eius affectu & intentione conferuntur. Damnatio vero propriè non est finis peccati, vel permissionis peccati, sed quidam tantum consequens ex diuina voluntate & ordinatione. Quare non omnis effectus positivæ reprobationis procedere necessariò debet ex voluntate damnandi, supponente præscientiam peccati finalis; sicut effectus quilibet prædesti-

nationis procedit ex voluntate saluandi: satis est, procedere ex affectu vindicatiui Dei, & simul esse aut occasionem siue conditionem damnationis æternæ, aut ipsam damnationem æternam, vt dictum.

Et quamuis ea, quæ diximus, in primis ad homines reprobos adultos pertineant, tamen seruata in singulis proportione, ac suo modo, etiam paruulis & Angelis facile possunt accommodari.

D V B I V M III.

An & quanam sint cause totius reprobationis; præsertim ex parte reprobis.

S. Thom. 1. p. q. 23. a. 3. & 5.

1 **C**ertum est primo, causam quasi efficientem totius reprobationis, omniumque effectuum illius, esse Deum; cum enim reprobatio sit pars quedam diuinæ prouidentie, necessario est actus quidam ipsius, qui proinde etiam reprobare dicitur. Dixi autem causam quasi efficientem; quia cum reprobatio, prout significat actum Dei immanentem, non sit aliquid causatum, sed sit ipse Deus, non potest Deus propriè esse, vel dici causa efficiens ipsius reprobationis. Accedit quod effectus quidam reprobationis propriè ac formaliter solum sunt negatiui, vt est permissio peccati, quæ in subtractione seu priuatione gratiæ consistit; ex dictis; qui proinde effectus etiam non habent aliquam causam efficientem propriam & realem, seu positivam; sed solum negatiuam, quæ est subtractio seu negatio concursus diuini ad conferendam gratiam.

2 **S**ecundo certum est, causam materialem reprobationis actiue, & immanentis nullam esse: quia est ipse **D E V S**, in quo nulla est potentia passiva, seu capacitas ad aliquid in se recipiendum. Causa autem materialis siue subiectiua reprobationis passiuæ, omniumque ferè effectuum reprobationis (eo quidem modo, quo singuli causam subiectiuam habere possunt) est ipse reprobis, vt ex dictis patet; siquidem ipse est subiectum suo modo tam pœnæ æternæ, quam permissionis peccati, siue subtractionis & priuationis gratiæ; eo modo, quo priuationes in eodem subiecto esse dicuntur, in quo forma opposita poterat & debebat inesse. Dixi ferè, quia occasiones peccandi extrinsecæ, quæ etiam inter effectus reprobationis numerauimus, subiectiuè sunt extra ipsum reprobum, vt patet.

3 **T**ertio certum est, causam etiam formalem reprobationis propriè nullam esse requirendam; siue loquamur de reprobatione actiua & immanente in Deo, quæ cum sit ipse **D E V S**, vt dictum, non est aliquid compositum ex materia & forma; nec aliquid vllò modo causatum: siue loquamur de reprobatione passiuæ, & effectibus reprobationis; quia hæc cum aut sint ipsæ formæ seu accidentia, aut priuationes formæ & accidentium;

vt dictum, proprietatem non constant ex forma: quamuis in illis ratio formalis distingui possit, secundum quam formaliter sint effectus reprobationis. Sic enim subtractio V. G. gratiæ sanctificantis est effectus reprobationis, non quatenus formaliter est peccatum, sed vt est quoddam malum poenale, ex parte etiam inuoluntarium homini, æternæque beatitudini hominis aduersum.

4 Quarto certum est, loquendo de causa finali, dari causam finalem ex parte Dei, non quidem ipsius reprobationis actiue & immanentis in Deo, vt in simili de prædestinatione dictum, sed reprobationis passiue, omniumque effectuum illius, quam S. Thomas hic quæst. 23. articulo quinto ad 3. explicat: *Ex ipsa, inquit, bonitate diuina ratio sumi potest prædestinationis aliorum, & reprobationis aliorum. Sic enim Deus dicitur omnia propter suam bonitatem fecisse, vt in rebus diuina bonitas reprobationis in rebus propter hoc, quod res creatæ ad simplicitatem diuinam attingere non possunt. Et inde est, quod ad completionem vniuersi requiruntur diversi gradus rerum, quarum quædam altum, & quædam infimum locum teneant in vniuerso. Et vt multiformitas graduum conseruetur in rebus, DEVS permittit aliqua mala fieri, ne multa bona impediatur, vt supra dictum est. Sic igitur consideremus totum genus humanum, sicut totam rerum vniuersitatem. Voluit igitur DEVS in hominibus, quantum ad aliquos quos prædestinat, suam representare bonitatem per modum misericordiam parcendo, & quantum ad aliquos, quos reprobabat, per modum iustitiæ puniendo. Et hæc est ratio, quare DEVS quosdam eligit, & quosdam reprobat. Et hanc causam assignat Apostolus ad Romanos nono dicens: Volens Deus ostendere iram, id est vindictam iustitiæ, & notam facere potentiam suam, sustinuit, id est permittit, in multa patientia vasa iræ apta in interitum, vt ostenderet diuitias gloriæ suæ, in vasa misericordiam, quæ preparauit in gloriam. Et 2. Timoth. 2. dicit, in magna domo non solum sunt vasa aurea & argentea, sed etiam lignea & fœtilia; & quædam quidem in honorem, quædam in contumeliam. sed quare hos elegit in gloriam, & illos reprobauit, non habet rationem, nisi diuinam voluntatem. Ita Sanctus Thomas; cuius discursum super hac re pluribus aliorum Theologorum testimonijs fufius confirmaui supra quæstione quarta, dub. 1. & adduci etiam in eundem sensum potuisset locus Apostoli, Romanor. 9. versu 17. Quia in hoc ipsum excecaui te, vt ostendam in te virtutem meam, & vt annuntietur nomen meum in vniuersa terra. Vbi tamen vocula, *vt*, propriè non significat causam finalem, saltem absolutè & per se intentam, sed consecutionem, vt communiter Doctores notant, speciatim Suarez libro 5. capite nono, numero 10. & Vasquez disput. 95. cap. 7. num. 39.*

5 Vt autem mens S. Thomæ in assignanda causa reprobationis bene intelligatur, notandum ex Caietano hic articulo quinto, contra Aureolum in 1. d. 41. quæst. 1. esse quidem vtramque causam seu rationem reprobationis à S. Thoma, & imprimis ab Apostolo assignatam, verissimam &

optimam; nimirum vnam, demonstrationem diuinæ potentie ac iustitiæ Dei; alteram ostensionem vberiore bonitatis diuinæ in vasa misericordiam suæ in electos: attamen has causas siue rationes non hoc modo intelligendas, quasi Deus ex se ipso, ante omnem præuisionem absolutam, peccati, voluerit positiuè & absolutè aliquos reprobare seu à gloria cœlesti excludere: aut quasi manifestatio & executio iustitiæ vindicatiue, sit sola aut præcipua, aut etiam per se sufficiens causa prima etiam permissionis peccati hominem damnantis, seu reprobationis negatiue: vtrumque enim alienum est à diuina bonitate; si enim Deus ita ex se, ac voluntate sua antecedente efficaciter intenderet punitionem & vindictam, seu actum iustitiæ vindicatiue, tum consequenter etiam ex se ipso vellet & velle deberet peccatum, sine quo iustitia vindicatiua exerceri non potest: quod est contra receptam doctrinam Theologorum, qui cū Damasceno docent, voluntatè puniendi pertinere ad voluntatem Dei non antecedentem, sed consequentem; & dari causam ex parte reprobati tam ipsius damnationis æternæ, quam obdurationis eiusdem, vtriusque videbimus. Sed & cum ad voluntatem & pium prouisorum non spectet, malum permittere ob solam demonstrandam iustitiam vindicatiuam; cum hoc per se non sit maius bonum, quam demonstratio bonitatis erga omnes; sed solum ob maius bonum procurandum, aut maius malum deuittandum, ideo sola demonstratio iustitiæ vindicatiue in Deo, non est per se causa sufficiens primè illius permissionis peccati, aut reprobationis negatiue.

6 Duplici ergo alio sensu accipienda est illa ratio Apostoli, & Sancti Thomæ. Primus ad reprobationem positiuam spectat; quod nimirum supposita futuritione absoluta peccati, & præuisione eiusdem, Deus iure merito ad demonstrandam suam potentiam ac iustitiam vindicatiuam, voluerit reprobare quosdam peccatores; reprobatione scilicet etiam positiuam, quoad vtrumque suum effectum, tum indurando scilicet in poenam commissi peccati, per subtractionem gratiæ congruè à peccato liberantis; tum etiam æternam poenam, infligendo. Alter sensus spectat ad reprobationem etiam negatiuam; quod nimirum Deus, tametsi absolutè potuisset omnes homines & angelos efficaciter perducere ad beatitudinem, non voluerit tamen hoc facere; tum ob alias causas maioris momenti; tum post alias, etiam ob maiorem gloriæ ac virtutis suæ manifestationem; sed voluerit potius ob easdem causas, supposita non absoluta præscientia peccati, sed supposita tamen scientia media, quod multi hominum & Angelorum, si cum tali modo, & hac vel illa rerum & auxiliorum serie producerentur & dirigerentur, non essent affecturi gloriæ, ex se ipso decernere & constituere; eam ipsam rerum & auxiliorum seriem esse, executioni mandandam, cum qua eos perseveraturos & saluos denique futuros non esse præuiderat; non quidem ea ratione ex se ipso absolutè decernendo, vt salui non fierent, aut

consulto ideo gratiam inefficacem destinando, quia inefficax erat, sed solum non præligendo illos, ad gratiam congruam, & gloriam; seu quod moraliter idem est, volendo eos non præligere, ad eandem gratiam & gloriam; seu etiam permitiendo ipsorum peccata, in quibus ipsi sua culpa essent perseveraturi, & ideo damnandi.

7 In quem sensum etiam Suarez citato libro secundo de auxil. capite quinto, numero decimo tertio ait: *Quod quidam aiunt, DEVM voluisse primam permissionem peccati, ut ostendat iustitiam suam, in punitione peccati, si intelligant, Deum intendisse hunc finem efficacis voluntate & præfinitione, & ideo permisit peccatum, falsum est, & incidit in sententiam impugnatam de prædestinatione hominum quorundam ad mortem, ante præmissum peccatum. Si autem non id intelligant de voluntate præficiente, sed quasi conditionata, sustineri potest. DEVS enim licet non præfuerit, seu absolute decreverit exercere iustitiam suam vindicativam, antequam permisit & præviderit peccatum, voluit tamen punire peccata, si fierent; & prævidens etiam in hoc posse manifestari gloriam suam, ex permissione peccati, voluit illam, habens hoc propositum quasi conditionatum, operandi hoc bonum ex illo malo, si fieret. Idem repetit hic libro quinto capite quinto, numero vndecimo, ubi de reprobatione etiam negatiua loquens ait: *Alia veroratio, quæ sumi solet ex manifestatione iustitiæ Dei vindicativæ, non est ita accipienda, ut ante præficientiam absolutam futuri peccati habuerit DEVS intentionem, vel voluntatem absolutam manifestandi hanc iustitiam, quia Deus ex se non habet hanc voluntatem; alioqui vellet ipsam culpam. Solum ergo habuit DEVS voluntatem illam post præmissam culpam; antea vero præcognovit, se posse hoc bonum elicere ex peccato, si ab homine fieret, & solum habuit voluntatem conditionatam, ita se gerendi cum homine, si ipse peccaret.**

8 Ad eundem modum rectè philosophatur Molina hic quæst. 23. art. 3. his verbis: [Aduertendum est, splendorem diuinæ iustitiæ in damnatis, non solum non fuisse totum atque integrum finem, ob quem Deus permittere statuerit peccata; sed neque vlla ratione videri concedendum, fuisse vel præcipuam, vel tantam totius finis partem, quæ sola sufficeret, ut Deus vellet peccata permittere. Absit namque à fidelium cordibus, de totius bonitatis & clementiæ fonte suspicari, vel solam, vel præcipuam rationem, quare peccata permittere voluerit, fuisse, ut cum tanta creaturarum iactura & damno haberet, quod puniret, & in quo iustitia illius splenderet. Quamvis enim id sine cuiusquam iniuria Deus, tanquam rerum omnium Dominus, facere potuisset, bonitatem tamen ipsius id minime videtur decere; neque lumen naturæ, quod tanquam participatio quædam increati luminis diuini vultus in nobis consignatum est, id docet; quin potius, ut quid præ se speciem crudelitatis ferens, minimeque cum diuina bonitate consentiens respuit. Nec sanè id vlla ratione videtur Deo tribuendum, quod probus quisque & sapiens vir, in quocunque alio reipub. principe, etiam si apud illum summam rerum omnium esset potestas, meritò vituperaret. Quis autem non vituperaret principem, si ea præcipuè ex causa, res taliter in reprobationem, peccataque permitteret, quæ tamen, posset impedire, ut ea ratione haberet, quod iuste puniret, & iustitiam suam vindicativam commendaret? certè nemo factum non reprehenderet. Licet ergo splendor diuinæ iustitiæ à Paulo ad Rom. 9. inter fines, ob quos Deus peccata permittere, reprobareque eos impios voluerit, quos re ipsa reprobauit, computetur; non tamen is est finis solus, neque præcipuus, nec sine alijs finibus apud benignum patrem sufficiens censetur.] Ita Molina. Similia habet Vasquez disputat. 95. cap. 9. à num. 50.

Sunt ergo etiam alij fines eius rei adiungendi. I. ut suam creaturis libertatem & connaturalem agendi modum relinqueret. II. Ut ea occasione locus daretur & occasio Incarnationi Verbi & redemptioni humani generis. III. Ut ex peccatorum permissione ingentem, cumulum ac præstantiam meritorum & virtutum in Martyribus, Confessoribusque eliceret: & similes alia causa, quas quæstione 1. dubio 2. retulimus, cur Deus mala permittat.

9 His ergo ita generatim constitutis, de causis reprobationis; illud solum hoc loco explicandum restat, an aliqua, etià ex parte reprobi, detur causa motiua, præsertim in eius arbitrio sita, totius reprobationis, siue secundum se, siue saltem quoad effectus suos, seu quod idem est, an detur causa, seu ratio villo modo motiua ex parte reprobi omnium effectuum reprobationis.

10 Qua in re primum reiiciendus est error Galuini 1. 1. Instit. c. 18. §. 4. & 1. 3. Instit. c. 21. §. 25. & c. 22. §. 3. & c. 23. §. 2. & 3. & c. 24. §. 2. & aliorum Caluinistarum, qui cum asserant, Deum ex se ad ostendam suam iustitiam, ante præficientiam peccati, quosdam destinasse non solum ad poenam damni, sed etiam ad poenam sensus; siue quod idem est, ad æternam mortem ac damnationem; ac ob eundem finem etiam ad malè operandum impellere, sublatò libero arbitrio; consequenter affirmare debent, ex parte reprobi nullam dari causam reprobationis, neque negatiuæ, neque positiuæ, nec quoad vltimum quidem illum effectum, qui est damnatio æterna, & poena tã sensus, quam damni. Quæ sententia planè crudelis, blasphema, & impia est, ut dictum etiam dub. præced. assert. 1. & pluribus demonstrat Bellarminus 1. 2. de statu peccati, & lib. 2. de grat. damnaturque, ut vidimus, in Concilio Tridentino sess. 6. can. 4. 5. 6. *Quoniam Deum mortem non fecit, nec letatur in perditione viuorum.* Sap. 1. v. 13.

11 Hoc ergo errore seposito, de quæstione proposita inter Catholicos Doctores admodum variæ sunt sententiæ; vniuersim autem loquendo, tres; maiore tamen ex parte, non tam reipla, quam nominibus & modo loquendi diuersæ. Prima sententia simpliciter & sine distinctione docet, nullam dari causam reprobationis ex parte reprobi, quoad omnes suos effectus: quæ sententia rursus duobus modis defenditur. Quidã n. rati omnem permissionem peccati in reprobo esse effectum reprobationis, eam sententiã ita explicant, nõ quod ipsius etiã reprobationis à gloria, non detur causa ex parte reprobi; eam enim fatentur esse peccata

ciusdem, ob quæ damnabitur; nullum enim exclusum à gloria ante præscientiam peccati: sed quod non detur causa ipsius primæ permissionis peccati in reprobo; adeoque & reiectionis à prima grãtia congrua. Ita videntur sentire Gregorius Ariminensis in 1. dist. 41. quæst. 1. artic. 2. Marsilius in 1. quæst. 41. a. 2. Adamus Sasbout in cap. 9. epist. ad Rom. *Quid ergo dicemus?* Ferrarionensis 3. cont. gent. cap. 16. Fauent etiam non parum Sanctus Thomas hic quæst. 23. art. 3. Durandus in 1. d. 41. quæst. 2. n. 14. Driedo 1. part. concord. lib. arbit. & prædest. cap. 3. quatenus non solum docent, nullam esse causam, ob quam hic potius, quam alius reprobetur, vt dictum q. 4. dub. 1. sed simul causam reprobationis non assignant ex parte reprobi; sed solum ex parte Dei antea relata. Fauet etiam Magister in 1. dist. 41. dum disertè pronuntiat, *Deum reprobasse quos voluit, non propter futura merita quæ præuideret*: tamen ibidem agnoscat, dari causam *obduracionis, & æternæ damnacionis*, vt retulimus dub. 1. His etiam consentiunt Capreolus in 1. d. 41. quæst. vn. Caietanus hic quæstio 23. articulo quinto. Bannes Commentar. 1. ibidem versus finem, & Zumel ibid. disp. 4.

12 Alij vero ulterius progressi, ita hanc sententiam defendunt, vt simul asserant, nec ipsius quidem exclusionis absolutæ & reprobationis à gloria, dari causam ex parte reprobi; rati, eam factam ante præuisionem peccati, ita vt in eodem instanti, in quo cæteri electi sunt ad gloriam, alij fuerint absolutè reprobati à Deo, ad ostendendam iustitiam vindictiuam. Ita sentiunt nonnulli Thomistæ recentiores hic quæst. 23. art. 3. & 5. vt testantur Molina artic. 5. disputatione 3. Vasquez disput. 95. capite 1. numero 2. & Suarez hic libro 5. capite 3. vbi etiam refert pro eadem sententia Durandum, & Cordubam: qui tamen à Calvinistis in eo differunt, quod simul fateantur, dari ex parte reprobi causam æternæ damnacionis; seu ipsius diuinæ voluntatis hominem in æternum damnandi ac puniendi, præcipuè quantum ad penam sensus.

13 Secunda sententia in altero extremo consistens, absolutè docet, dari causam totius reprobationis, etiam quoad omnes suos effectus, ex parte ipsius reprobi, saltem adulti. Ita consequenter docent non solum illi, qui asserunt dari causam totius prædestinationis, quos retulimus quæst. 4. dub. 4. sed ex alijs etiam Gregorius de Valentia hic quæst. 23. part. 2. punct. 3. vbi pro eadem sententia citat Henricum Gandauensem quodlib. 4. quæst. 19. & quodlib. 8. quæst. 5. Bonauenturam in 1. d. 41. art. 1. quæst. 1. Heruzum in 1. d. 40. quæst. vn. art. 2. Gabrielem & Ockamum in 1. dist. 41. item Eckium in Chrysopasso centur. 3. num. 52. qui & cent. 1. num. 91. multos alios pro hac sententia citat. Quos sequuntur Socus in capite nono ad Romanos, Molina hic quæst. 23. art. 5. disp. 3. & multi recentiores, vt refert Bannes hic art. 5. sub. fin.

14 Qui tamen authores rursus variant. Alij enim dicunt, hanc causam esse peccatum originale; huius enim permissionem inter effectus reprobatio-

nis adulti non computant; ac simul docent, in peccati huius quamuis remissi penam, denegari omnia auxilia actualia quæcunque non conceduntur reprobis; atque ita etiam permissionem peccati actualis accidere, quam agnoscunt esse effectum reprobationis. Refertur pro hac sententia Sanctus Thomas quæst. 6. de verit. artic. 2. ad 9. & in cap. 8. epist. ad Rom. lect. 3. & 4. & Waldensis tomo 1. part. 1. libro 1. capite 27. & fauet Augustinus in pluribus locis, præsertim epist. 105. & 106. & in Enchirid. cap. 57. & de prædest. sanct. cap. 14. dum ait, *Deum quosdam de massa perditionis misericorditer liberasse; quosdam iusto iudicio in ea reliquisse*: quod fundamentum etiam non improbabile censet Suarez hic loc. cit.

Alij docent, causam illam esse, non peccatum originale à singulis contractum; sed peccatum primi parentis: ob hoc enim iuste denegari omnem gratiam efficacem quæcunque denegetur. Ita Vasquez cit. d. 95. c. 4. n. 16. vbi ait, *nec vltimè etiam semipelagianum negare posse, quamlibet permissionem peccati merito peccati primi parentis iure tribendam esse, licet peccato originali, quod baptismo aut dilectione Deum deletum est, adscribi nequeat*. Quia tamen hoc ipsum peccatum, vt sic propriè non est ipsorum reprobatorum, quibus idcirco gratia congrua denegatur, ideo nec Vasquez absolutè dicit, totius reprobationis ex parte reprobi dari causam, vt videbimus.

15 Alij docent, totius reprobationis, quoad vtrumque effectum, permissionem scilicet peccati, & penam æternam, in adultis esse ipsa peccata actualia adulatorum, finaliter perseverantia, ob quæ damnantur; supponentes videlicet permissionem peccati non quamlibet, sed certam illam, quæ in penam præcedentis peccati decreta est, & vocatur obduratio, esse effectum reprobationis, iuxta dicta dub. præced. Atq; ita docet Gregorius de Valentia hic cit. quæst. 23. part. 2. punct. 3.

Alij ideo solum dicunt, dari causam reprobationis totius, quia datur causa ipsius spectatæ secundum illum effectum, qui est æterna damnatio; rati scilicet hunc solum propriè, & non alium esse effectum reprobationis. In quem sensum Bannes hic quæstione 23. artic. 5. putat, multos Doctores posse intelligi; qui proinde non tam re, quam verbis ab authoribus primæ sententiæ differant. In quem sensum etiam Molina hic cit. quæst. 23. artic. 5. disputatione 3. asserit, dari causam reprobationis, quod ea solum sit posita in actu diuinæ voluntatis excludendi peccatorem à vita æterna, tanquam ea indignum, aut etiam mancipandi simul suppliciiis æternis, si in actuali peccato præuideatur ex hac vita discessurus. *Alia*, inquit, *si reprobatio includeret non solum voluntatem illam diuinam excludendi reprobans à vita æterna, sed etiam voluntatem permittendi ipsius, aut primi parentis peccata, propter quæ est damnandus, obdurandique in eisdem usque ad finem vitæ, utique quoad integrum effectum non daretur causa ex parte reprobi, sed conditio damnator, sine qua sicut ipse vitam non finiret in peccato, ita neque in Deo præcessisset eius reprobatio*. Ita Molina; qui tamen quid de permissione peccati alibi dixerit, dictum est dub. præced.

16 Tertia sententia in hac re vitur distinctione; quæ tamen rursus non apud omnes eadem est. Alii enim, quorum dux præcipuus & Antesignanus est Scotus in 1. d. 4. r. q. vn. & sequitur Bassolis ibid. & Corduba lib. 1. q. 56. opin. 5. Suarez hic lib. 5. c. 5. & 6. multiq; alii, distinguunt inter reprobationem negatiuam & positiuam; huius n. concedunt dari causam ex parte reprobati, non aut illius. Ex quibus tamen auctores illi recentiores per reprobationem positiuam intelligunt solam reiectionem à gloria; nam quæ est à gratiâ, permissiuam, non negatiuam vocant, conuenienter vt existimant Scoto; quod etiam notauit Vasquez cit. d. 95. c. 5. n. 22. Sed & quandam reiectionem à gratiâ congrua ad reprobationem positiuam pertinere, dictum est dub. præced. quamuis quæstio hæc solum sit de nomine & modo loquendi.

Alii verò auctores distinguunt inter reprobationem à gratiâ, & à gloria; huius n. cōcedunt dari causam ex parte adulti, ipsa videl. peccata, ob quæ reprobati dānatur; illius verò, vt & reprobationis adæquate spectata, secundum omnes suos effectus, negant dari causam. Ita Vasquez cit. disp. 95. c. 5. & 6. idemq; cōsequenter ferè docent omnes illi, qui eū plures eiusmodi agnoscant effectus reprobationis, simul prædeterminationem ad gratiam congruam dicunt fieri ante præuisa merita, ad gloriam verò putant neminem prædestinari ante merita præuisa.

17 Ex quibus omnibus colligitur, catholicos hæc in re conuenire in tribus ferè capitibus. Primum est, nullam dari causam ex parte reprobati primæ permissionis peccati, aut cui ei Deus negauerit primam gratiam, congruam à peccato præferantem; siue eum prævidentia modum, ac mediorum ordinē, quo à primo peccato præseruaretur. Secundū, dari causam ipsius reprobationis, quoad effectum illum æternæ damnationis, & poenæ saltem sensus. Tertium est, ipsum quoq; peccatum primi parētis esse causam reprobationis omnium eius posterorum, quoad vtrumq; effectum; in quo etiam vtroq; posteriori capite Catholici omnes à Caluino eiusque affectis superius relatis dissident. Iam eius, quæ de cætero superest, controuerſia; an detur ex parte reprobati causa totius reprobationis, quoad vtrumq; effectum; bona pars est de nomine potius, quam de re ipsa, vt rectè etiam notauit Vasquez disp. 95. c. 5. n. 20. Suppositis autem iis, quæ de duplici reprobatione, & vtriusque effectibus disputauimus dub. 2. & 3. sententiam nostrā sequentibus assertionibus in hunc modum declaramus.

18 Assertio I. Reprobationis negatiuæ à gratiâ congrua electorum propria, seu reiectionis est absolutæ à prima gratiâ congruâ; seu quod idē est, primæ permissionis peccati ipsi reprobati, ob quod damnabitur, siue de paruulis sermo sit, siue de adultis, nulla datur causa ex parte reprobati. Ita habet communis ac præpmodum certa sententia omnium auctorum, quos pro prima & tertia sententia citauimus, speciatim Suarez hic lib. 5. c. 5. & Vasquez disp. 95. c. 5. nec in re dissentit Molina cit. q. 5. disp. 3. licet verbo tenet repugnare videantur nonnulli recentiores, qui cum negent, in nostra potestate esse prædestinari ad gratiâ congruam, dicunt tamen in nostra esse potestate, non prædestinari: & citant pro eadem sententia Henricum Gandauensem, Bonauenturam, & Alensem apud Vasquez cit. disp. 95. num. 53.

Sed probatur assertio primò, ex Scriptura Rom. 9. v. 11. *Cum n. nondum nati fuissent, aut aliquid boni egissent aut mali, (vt secundum electionem propositum Dei maneret) non ex operibus, sed ex vocante dictum est ei; Quia maior seruiet minori, sicut scriptum est, Iacob dilexi, Esau aut odio habui. Qui loc⁹ iuxta comunem Augustini ac Doctorū interpretationem, typū exhibet electorū & reprobatorum, vt dictum supra q. 5. dub. 4. Dicitur aut Deus odio habuisse Esau, ante omnia præuisa merita, secundum quasi effectum, seu interpretatiuè, nimirū non ita diligendo, vt optimè declarauit S. Thomas hic q. 23. a. 3. ad 1. Qualem sensum inter alios et reddunt illa Scripturæ loca Matth. 6. *Aut vnum odio habebit; Luc. 14. Siquis venit ad me, & non odit patrem, &c. Ioan. 12. Qui odit animam suam. &c.* Præterquam quod S. Thomas 1. cont. gent. cap. 90. & 1. p. q. 20. a. 2. vniuersim negat, Deum proprie loquendo vllum hominem odisse, de qua re plura Molina q. 23. a. 5. d. 3. Suarez hic lib. 5. c. 4. n. 12. licet aliter de hac re differat Vasquez disp. 95. cap. 8. quasi illud, *odio habui*, non referatur ad illud, *Antequam quicquam boni vel mali egissent &c.* quod repugnat communi sensui Patrum & interpretum, ipsique contextui verborum.*

Huc et referri potest illud Apostoli ibidē Rom. 9. v. 18. *Ergo cuius vult miseretur, & quem vult indurat:* scil. negando auxilium gratiæ congruæ, vt pluribus Suarez ibid. c. 4. n. 9. & consentit Vasquez disp. 95. n. 56. Quanquā hic locus magis accommodatè iuxta literam ad negationē secundæ gratiæ congruæ refertur; non quod vniuersim nulla detur causa, sed quod ex peccatoribus Deus suo arbitratu indurat quos vult, alios liberat, quos vult; cum nulla huius complexi detur causa, quare ex peccatoribus Deus hunc potius, quam alium induret, negando ei gratiam congruam, vt dictum supra q. 4. dub. 1.

Secundò probatur ex S. Augustino lib. 1. ad Simplicianū q. 2. & lib. 11. de Gen. ad lit. c. 10. & de prædest. & grat. c. 15. & 16. & passim l. de prædest. Sanct. & de bono perseuer. & Prospero de vocat. gēt. c. 21. quibus locis absolute isti videntur docuisse, nec prædeterminationis, nec reprobationis causā ex parte nostra dari; sæpiusq; inculant illa Apostoli; *As non potestatem habet filius, facere aliud vā in honore, aliud in contumeliam. &c.* Item, *O altitudo. &c.* quæ quantū ad reprobationem attinet, saltem de reiectione à prima gratiâ congrua verificari debent. Vide quæ in hunc sensum retulimus ex Augustino supra cit. q. 4. dub. 1.

20 Tertiò probatur ratione. Primò; quia prima permissio peccati, & negatio primæ gratiæ congruæ, præcedit omne peccatum reprobati, saltem quod sit causa eiusmodi negationis vel permissionis, ex dictis dub. præced. Ergo nullum in eo peccatum, adeoque nihil omninò potest in eo esse causa reprobationis negatiuæ, respectu primæ gratiæ congruæ.

Secundò si esset aliqua eiusmodi causa, esset vel peccatum originale, vel peccatū primi parētis, ex dictis; neutrum dici potest: quia vtriusq; et permissio est effectus reprobationis negatiuæ, ex dictis dub. præced. Accedit quod neutrum est in potestate hominis; vt saltem hac ratione non possit assignari aliquid in potestate reprobati sitū, quod sit causa huius reprobationis. Deniq; peccatum primi parentis non est aliquid in ipso homine, vt bene Vasquez: Ergo etiam si hoc esset causa primæ permissionis peccati actualis in repro-

bo, non tamen ideo pro eius rei causa assignaretur. proprie aliquid ex parte ipsi? reprobis: originale peccatū verò in plerisque; reprobis iam supponitur remissum, priusquam in peccatū aliquo actuale incidant; non ergo potest esse causa in eis permissionis primi peccati actualis, seu negationis primæ gratiæ congruæ ab eo præferuantis; quæ quid auctores illi pro secunda sententiâ secundo loco relati dixerint: quandoquidem absurdum planè videretur, peccatum originale, quoad poenæ aternitatem necessariò spectantes, non æqualiter omnibus remitti, vt bene etiam notarunt Bannes hic art. 5. & Vasquez d. 95. cap. 1.

21 Tertiò. Ipsi prædestinationis & applicationis ad primâ gratiâ congruam, nõ datur causa ex parte reprobis; Ergo nec reprobationis seu remotionis ab eadē gratiâ: quia alioquin et assuetio & prædestinatio ad eandē esset in nostra potestate: nunquam a. negatio seu priuatio formæ est in nostra potestate, nisi et forma sit in nostra potestate; nec n. possumus prohibere carere lumine; nisi possumus et prohibere non carere, quod est habere lumen. Quare merito Vasquez cit. disp. 95. n. 55. oppositam sententiâ superius hac assertionem relata his verbis redarguens ait: *Non possum non mirari horum Doctorum sententiâ; qui cum affirmant, non esse in alicuius potestate prædestinari, quia nõ est in alicuius potestate gratia peculiari præueniri; nihilominus dicunt, esse in nostra potestate, non prædestinari; hoc est, gratia illa peculiari non præueniri eadē omnino sit virtus, ratio. Nam quamuis cuius, nostrum liberum sit potestate antecedente, cuius vocationi et congruè resistere, & ita in nostra sit potestate, vt vocationi nobis collata ad prædestinationem, aut ad non prædestinationem pertineat (de quo alibi) tamē vtridē dicebamus, in nostra potestate non est, ea gratia præueniri aut nõ præueniri, quæ Deus nouit in nobis esse, & nõ habiturâ esse.*

Sed obiicitur primò illa Scripturæ loca, quib. docetur, Deum ex se voluisse salutē nostrâ, ex nobis aut ortū habuisse damnationem nostrâ, Ezech. 18. Osee 13. 2. Pet. 3. In quem sensum et sæpe loquuntur alii Patres, in primis Prosper, l. 2. de vocat. gēt. c. 12. & 19. & Augustinus lib. 2. de peccat. merit. & remis. c. 17.

22 Respondetur cum Vasquez cit. disp. 95. c. 9. hæc nihil obstare prædictæ veritati: inde n. solū colligitur, Deum omnibus offerre gratiam sufficientem, quæ possint saluari; & si qui per eam non saluentur, atque etiam gratia vltiore adiuuante careant, ex ipsorum id culpa accidere: non autē est necesse, vt acquisitio primæ gratiæ congruæ sit in hominis potestate, aut omnibus offeratur; quandoquidem ea non est necessaria ad hoc, vt homo possit saluari; licet sit necessaria ad hoc, vt re ipsa saluetur.

Obiiciuntur secundò quædam loca Augustini, vt cum lib. de perseuer. cap. 8. inquit: *Qui liberatur, gratiam diligit, qui nõ liberatur, debitum agnoscat.* Et lib. de prædest. Sanct. c. 14. ait: *Gratia Dei gratis datur, cui datur; in isto autē iudicio non datur cui non datur:* quod ipse sæpius repetit; & transumpsit ex eo Prosper lib. ad capit. Gall. obiect. 7. Respondetur, Augustinum loqui de hominibus iam infectis peccato originali, siue de iis, qui peccarunt in Adamo; & hoc peccato supposito, rectè quidem ex eo, non ex peccato aliquo personali reprobi, assignatur causa subsequenti derelictionis à Deo, seu negationis gratiæ congruæ, tum liberantis ab eodem peccato, tum præferuantis à nouo peccato æquali: sed quia illud ipsum peccatū Adami

non est in potestate propria reprobis, nõ ideo efficitur, in eorū potestate esse gratiâ congruâ prædestinatorum propriâ, vt bene Vasquez n. 60. præterquâ quod permissio ipsi? et peccati originalis, & Adami, ad effectum reprobationis pertinet, vt dictū dub. 2.

23 Obicitur tertiò speciatim loc⁹ Prosper 3. resp. ad Capit. Gall. vbi ait: *Non necessitatem puniendi habuerunt, quia prædestinati non sunt; sed ideo non prædestinati, quia tales futuri ex voluntaria præuersione præsciti sunt.* Similia habet resp. 7. Respondeo cum Suarez hic lib. 5. c. 5. n. 7. & Vasquez cit. disp. 95. n. 61. Prosperum hoc loco pro termino positio vsum esse termino negatio; nimirum, non prædestinati, pro reprobis: siquidem & ex illa ipsa uocula puniendi, & ex contextu constat, eum loqui de reprobatione positua.

Quod verò ad Scholasticos Doctores attinet, quos oppositæ sententiæ auctores pro se citant, bene respondet Vasquez cit. d. 95. n. 64. *Non miror, si Bonaventura, Alexander, & Henricus fateantur, esse in nostra potestate nõ prædestinari, quando ipsi iuxta varios modos dicendi alibi relatos, affirmant, ex nobis esse causam, aut conditionem, vt simus prædestinati. Miror tamen hos recentiores, qui cum fateantur oppositū, & c. neg. vllō modo prædestinationem in nostra esse potestate, affirmant nihilominus, in nostra potestate esse, & ab ea pendere, non esse prædestinatos: cum tamen vtriusque eadē sit ratio, vt dictum.*

24 Ex quib. et colligitur, primâ gratiâ congruâ, peculiari, & propriâ prædestinatorū, in cuius negatione consistit nõ prædestinari, non denegari nobis culpa nostra, vt bñ et Vasquez d. 95. n. 59. 60. 61. ex comuni

Assertio II. Sed neq; reprobationis, negatiuæ à gloria, datur vlla causa ex parte reprobi; neque in paruulis, neque in adultis. Hæc assertio non est tam certa, quam præcedens: est tamen communis omnium eorum, qui docent, prædestinationem ad gloriam, tã in hominibus, quam in Angelis factam esse ante præuisionem futurorum, seu mediocorum, quos retulim⁹ supra q. 5. dub. 3. & hic dub. præced. agētes de reprobatione negatiuâ; speciatim autem ita docet cum Scoto, Bafolo, Cordubensi, omnibusque Thomistis recentioribus, Suarez lib. 5. de prædest. cap. 5.

25 Ratio sumitur ex dictis dub. præced. Quia in eodē instanti quidam sunt electi, & alii non electi; nam eo ipso quod quidã electi sunt, alii non fuerunt electi; alioquin nulla esset electio; si non esset aliquorū, p̄ aliis non electis: Ergo cum electi sint illi ante præuisionem mediocorū, & eorū, quæ circa ipsos essent futura, et illi in eodem instanti necessario fuerunt non electi, ante præuisionem eorū futurorum, quæ circa ipsos essent euentura; adeo q; ante præuisionem peccatorum ipsorum: Quo fit, vt nulla possit ex parte ipsorū assignari causa non electionis; talis n. causa alia esse non possit, quã præuisionem ipsorum peccata. Et confirmatur. Quia præuisionem demeritorum, seu peccatorum in reprobis, non fuit prior in mente diuina, quã præuisionem meritorum in electis: cum potius demerita reproborum, sint propter electorum merita, in genere causæ finalis; omnia enim electis cooperantur in bonum: Ergo si illi sunt electi absque meritorum præuisione, etiam alii fuerunt non electi absque præuisione demeritorum. Denique Deus nemini quicquam debens, sicut voluit benignè aliquos eligere ad gratiam & gloriam, ita sine iniquitate potuit alios non eligere: Ergo ita factum est; cum hoc

per se ad ostendendam gratitiam Dei benignitatem erga electos sit aptissimum.

26 Neq; verò huic assertioni aduersantur alii, præter illos, qui cum negent, Deum prædestinasse saluandos ad gloriam ante præuisionem mediocum, simul etiam reprobationem illam negatiuam à gloria in eodem instanti factam penitus negant; quorum fundamenta partim superius quæst. 5. dub. 5. partim hic dub. 1. refutauius.

Assertio III. Idem dicendum de actu positio diuinæ voluntatis non præeligendi reprobos ad gratiã vel gloriam. Ita consequenter & proportionaliter vel de gratia, vel simul et de gloria sentiunt omnes authores citati pro assert. 1. & 2. speciatim Suarez hic cit. lib. 5. c. 5. Ratio est. Quia cum ex veriori, cum actu positio diuinæ voluntatis admittendum esse, ex Scoto, & aliis docuerimus; & verò nihilominus eadem sit moraliter huius actus positio ratio in Deo, quæ est ipsius negationis eligendi gratiã vel gloria; cū & in effectu, & ex parte obiecti planè coincident, fieri non potest, vt voluntas hæc nõ eligendi causam ex parte reprobii habeat, si ipsa non electio causã non habeat. Vti tñ Vasquez, & alii contra secundã assertionem relati, non agnoscunt vllam reprobationem negatiuam à gloria, quæ facta sit absq; causa, & ante præuisionem demeritorum; ita etiam consequenter negant, in Deo fuisse voluntatẽ non eligendi ad gloriam, absq; causã ex parte reprobii, & ante præuisionem demeritorum; sed quorum fundamenta iam alibi sunt refutata, vt in fine assert. 2. diximus.

27 Assertio IV. Nihilominus tñ reprobationis positio, ac proprie dictã à gloria; sicut & absolutæ reiectionis ac exclusionis à gloria, absolutæq; voluntatis non dandi gloriam, datur causã ex parte reprobii; ita nimirum vt ante præuisionem peccatum Deus non haberet absolutum decretum excludendi à regno cælestiali quã intellectione creaturam. Ita docent omnes authores secundæ & terciæ sententiæ, eandemq; assertionem cum S. Thoma q. 6. de verita. 1. ex instituto tuentur Molina hic q. 2. a. 3. Suarez lib. 5. c. 3. & 4. Vasquez disp. 95. cap. 5. & 6. & communis Theologorum, speciatim Scotus in 1. d. 4. r. q. 1. vbi ait, sine crudelitate non posse aliud cogitari: quem sequitur Bassolis in 1. d. 40. q. 1. Catharinus quoque lib. 2. de prædest. oppositam sententiam dicit esse horribilem, & omnium priorum aures verberare, ipsumq; Augustinum eam vt impiam detestari lib. 6. Hypognoft. & Viguier⁹ Instit. Theolog. cap. 20. §. 8. v. 2. dicit sententiam illã diuinã iustitiã repugnare. Alii, esse Caluinistarum atrocem sententiam, &c. Quæ & plura alia cum retulisset Suarez lib. 5. cap. 3. n. 6. subiungit: *Quæ non ideo refero, inquit, vt has omnes exaggerationes & censuras approbẽ, & meas faciam* (earum enim iudiciũ aliis permitto) *sed solum vt sensum Catholicorum Doctorũ proponã.* Prudenter quidem, quia reuera hæc sententia quorundã Scholasticorum, quam citati authores insectantur, ab impia & execrabili Caluinistarum sententia, dãnata in Concilio Tridentino sess. 6. can. 17. plurimũ distat: præterquam quod moraliter eiusdem ferẽ rationis esse videtur, absolutè reicere à gloria, & absolutè reicere à prima gratia congrua; quod tñ Deum ex se facere, vix potest negari, vt dictum assert. 1. Satis est ergo dicere, oppositam sententiam eorũ, qui docent, absolutam reiectionem à gloria factam esse in

eodem instanti, in quo ceteri sunt primò electi ad gloriam, ante præuisionem futurorum, non videri probabilem.

28 Probatur assertio primò ex Scriptura, dum absolute docet, Deum ex se omnes velle saluos fieri; neminẽ velle perire; per cũ non stare, quo minus omnes salui fiant; item neminem punire velle innocentem, vt videre est Ezech. 18. Osec 13. 2. Pet. 3. Speciatim huc facit illud Sap. 12. v. 1. *O quam bonus & suauis est Domine spiritus tuus in omnibus!* Ideo, eos qui exerrant partibus corripis; & de quibus peccat, admones & alloqueris. Et versu 14. *Neg. rex, neg. tyrannus in cõspectu tuo inquirunt de his, quos perdidisti. Cum ergo sis iustus, iuste omnia disponis ipsum quoq; qui non debet puniri, condemnare exterum æstimas à tua virtute.* Ita habet emendata lectio, non sensu contrario, prout antea à nonnullis hic locus obiciebatur. Idem patet ex illo Sap. 1. v. 13. *Deus mortem non fecit, nec delectatur in perditione viuientium.*

29 Probatur secundò ex Patribus. Hæc enim est manifesta doctrina Augustini epist. 105. & lib. de prædest. Sanct. cap. 10. & de bono persequ. cap. 8. & 18. & alibi passim. Certè lib. 1. ad Simplic. q. 2. ait. *Noluit ergo Esau, & non ecurrit; sed & si voluisset, & ecurrisset, Dei adiutorio peruenisset, nisi uocatione contempta fieret reprobus.* Et epist. 106. ad Paulinum, ait: *Quenquã verò immeritum, & nulli peccato obnoxium, si Deus damnare creditur, alienus ab iniquitate non creditur.* Et lib. 3. cont. Iulianum cap. 28. *Bonus est Deus, iustus est Deus. Potest aliquos sine bonis meritis liberare, quia bonus est; non potest quenquã sine malis meritis damnare, quia iustus est.* Est autem iuxta Augustinum damnatio quãdã, ipsa etiam absoluta exclusio seu reiectio à beatiudine.

Idem docet siue Augustin⁹, vt citat Vasquez d. 95. n. 2. 6. seu quisquis est author lib. 6. Hypognoft. vbi dicitur: *Quia verò iustus, & misericors Deus, præsciusq; futurorum, ex hac damnabili massa, non personarum acceptione, sed iudicio aequitatis suæ, quos præscit, misericordia gratuita præparat, id est, prædestinat ad æternã vitam; ceteros aut pœna punit, quos ideo punit, quia quid esset futuri præscit, non tamen ipse fecit puniendos vel prædestinavit.* Et ibidem post med. *Tenenda est inconcussa huius disputationis regula, quæ diuini testimonii claruit; peccatores in malis propriis, antequam essent in mundo, præscitos esse tantum, non prædestinatos; pœnam autem esse eis prædestinatam, secundum quod præsciti sunt.*

30 Idem indicat Concilium Arausicum II. can. 25. vbi dicitur: *Aliquos verò ad malum diuina potestate prædestinatos esse, non solum non credim⁹, sed etiam si sunt, qui tantum malum credere velint, cum omni detestatione in illos anathema dicimus. Quod repetit etiam Concilium Tridentinum sess. 6. can. 17.*

Et Concilium Valentinum sub Lothario cap. 3. *Fidenter fatemur, prædestinationem electorum ad vitam, & prædestinationem impiorum ad mortem: in electione tamen, seluandorum misericordiam Dei præcedere meritis bonum; in damnatione verò periturorum, meritum malum præcedere iustum iudicium Dei.*

Idem docent Prosper resp. 3. & 7. ad Gallos, & resp. 11. ad Vincentium, & Fulgentius lib. 1. ad Monimum, cap. 2. 6. vbi ait, *Notum est, iram Dei dici non posse, nisi vbi creditur hominis iniquitas præcessisse.* Eodem pertinet doctrina communis Damasceni lib. 2. de fide. cap. 29. quando docet, Deum ex se non velle malum hominibus, sed ab ipsis prouocatum,

31 Ratio est. Primò, quia reprobare propriè dicit aliquem actum positivum, verumq; animi propositum, & quidem non tale solum, quo quis apud se nudè constituat, non præeligere aliquem ad præmium certumve finem, sed quo quis tanquàm indignum, ineptumq; eum reiecit, atq; à tali præmio sineve quasi positivè excludit, ut rectè notant Molina q. 23. a. 3. & Suarez hic lib. 5. c. 4. n. 8. sicut excludi à domo nõ dicitur, qui ad eius ingressum non destinatur, aut efficaciter nõ trahitur, sed qui obiecto impedimento, conatus ingredi prohibetur: nec reiciit aliquis ab aliorum schola, qui nunquam in examen de ascensu venit; nec reprobari instrumenta à fabro, quæ ad hoc vel illud opus non adhibentur: atqui velut indignus à gloria nemo potest excludi, nisi ob peccatum finale, quo indignus gloria redditur: Ergo nemo positivè ac propriè excluditur à gloria, nisi ob peccatum & demeritum suum.

32 Secundò. Quia in primo illo instanti, ante prævisionem futurorum, quo aliqui sunt electi ad gloriã, alii non electi, isti qui non sunt electi, non sunt absolute reiecti à gloria; cum non obstante illa non præelectione, possint adhuc eligi, & verò etiam eligendi essent, si gratiæ finaliter bene cooperaturi, atq; in ea ex hac vita decessuri essent, ut dictum supra q. 5. dub. 4. & hic dub. 1. in fin. Absolutè verò à gloria reiecti & exclusi sunt tunc primum, quando præsciuntur extra statum gratiæ, ac in peccato mortali à vita decessuri: Ergo ratio & causa absolutæ reiectionis seu exclusionis, seu voluntatis reiciendi à gloria, est peccatum eorundem mortale prævium, quale quale illud sit, ut dicitur assertione 6. Qui verò contrarium sentiunt, contrario nituntur fundamento, quasi non electi ad gloriam in primo instanti eo ipso sint absolute reiecti à gloria, quod locis citatis refutavimus.

33 Assertio V. Sed & reprobationis positivæ à gratia congrua, adeoque totius reprobationis positivæ, & simpliciter dictæ, tam à gratia, quam à gloria, datur causa ex parte reprobi. Ita docent citati præced. assertione, & est communis Doctorum cum Magistro in 1. dist. 41. vbi docet, obdurationis dari causam & demeritum ex parte reprobi: etsi simul neget, reprobationis dari causam; addens Deum reprobare quos vult; seu quia loquitur de entitate absoluta actus divini; seu potius quia tunc loquitur de reprobatione cum respectu ad omnes suos effectus, ex quibus etiam est prima permissio peccati, seu negatio primæ gratiæ congruæ, cuius nulla est causa ex parte reprobi, ut dictum assert. 1.

Ratio sumitur ex dictis dub. 1. & 2. Quia reprobatio positivæ à gratia, est voluntas reiciendi aliquem à gratia congrua, liberante à peccato contracto, velut indignum, seu voluntas obdurandi in penam peccati præteriti; at verò huius voluntatis utique datur causa ex parte reprobi, ipsum scilicet peccatum eiusdem antea commissum: ut patet etiam ex Scriptura, quæ in penam peccati homines obdurari docet, ut dub. 2. dictum. Neque his repugnat, quod Vasquez; & alii quidam sæpe dicunt, reiectionem, vel etiam exclusionem à prima gratia congrua, fieri absque causa ex parte reprobi; quia aliud est reiectio à prima gratia congrua; seu prima permissio peccati; aliud induratio seu excaecatio; illa enim nullum peccatum supponit; hæc supponit peccatum, ob quod & in quo aliquis obduratur.

34 Dixi autem reprobationis positivæ à gratia congrua, non autem simpliciter & absolute reiectionis à gratia congrua; quia inter gratiam & gloriam hoc discrimen est; quod à gloria nemo simpliciter reiectus est in primo instanti, ante prævisionem futurorum, ut dictum: at verò à gratia congrua, ex veriori, in eo ipso instanti quisque absolute reiectus est, in quo non est præelectus ad eandem; quia non datur instans posterius, in quo Deus paratus sit eligere ad gratiam congruam; neque quoad hoc est opus expectare posteriorem eventum, dispositionis bonæ scilicet ipsius hominis; cum gratiæ congruæ præparatio & destinatio necessariò præcedat omnem bonam dispositionem re ipsa futuram: ut dictum supra cit. dub. 1. in fine. Ergo licet reiectionis absolutæ à gloria detur causa ex parte reprobi, non tamen reiectionis absolutæ à prima gratia congrua, ut sæpius etiam inculcat Vasquez cit. disp. 95. cap. 9.

35 Assertio VI. Causa reprobationis positivæ tum à gratia, tum à gloria, aliter explicanda est in parvulis, quam in Angelis & hominibus adultis, qui ob peccata personalia damnantur: quia omnes quidem reprobandi & excluduntur à vita æterna ob peccatum, quocum ab æterno prævidentur statum, via conclusuri; at tamen à gratia velut indigni non ob aliã causam reiciuntur parvuli, quam quia peccarunt in primo parente; ceteri verò à gloria velut indigni reiciuntur & reprobandi ob peccata sua personalia, in quibus ad finem vitæ seu via perseveraturi cognoscuntur: à gratia verò congrua liberante à peccatis, ob eorundem peccatorum perpetrationem prævisam. Ita colligitur ex Doctoribus citatis pro assert. 4. & 5. Idem sumitur ex lib. 6. Hypognost. citato, vbi cum auctor dixisset, peccatores, nempe adultos, præscitos fuisse in malis propriis, atque ita penam eis prædestinatam secundum quod præsciti sunt, mox subiungit; parvulos quoque non renatos prædestinate penæ esse obnoxios (sentiendum est) qui præsciti sunt, non propriis voluntatibus, nisi tantum in Ad peccato, quod traxerunt nascentes, et in hoc manentes solverunt tempus vitæ præsentis.

36 Ratio est: quia parvuli quidem indigni redditi fuerunt gratia & gloria, ob peccatum commune primi parentis, seu quia in ipso omnes peccaverunt, iuxta Apostolum, & communem doctrinam superius relata: at tamen nullo proprio ac personali peccato se indignos gratia reddiderunt, quia à peccato præservarentur, aut liberarentur. Angeli verò, & adulti, aliis peccatis personalibus, ob quæ damnantur, se indignos gratia reddiderunt, adeoque causam dederunt, cur à gratia congrua deinceps velut indigni reprobandi: quamvis illa exclusio Angelorum à gratia congrua, post lapsum, non fuerit effectus reprobationis, distinctus ab ipsa damnatione eorundem, cum immediatè post lapsum fuerint in termino & incapaces omni gratiæ.

37 Neque tamen negamus, in adultis, præter peccata personalia, etiam id ipsum peccatum quo in Adamo peccarunt, si nondum eis remissum fuerit, potuisse causam esse & obdurationis & damnationis: sed in quo à parvulis differunt, hoc est, quod semper peccata personalia habent, ob quæ damnantur; originale aliquando non habent.

Atq; ex dictis colligitur, omnes ferè sententias su-

perius

perius recitatas aliquo sensu verum dixisse. Nam prima vera est de reprobatione negatiua, seu de reprobatione adæquatè accepta, in ordine ad omnes suos effectus collectiue: secunda de reprobatione, strictè ac propriè loquitur; eamque distinctionem, vocis reprobationis tertia clarius exponit; vti etiam à nobis factum est.

38 Colligitur secundo, quodnam sit discrimen inter reprobationem & prædestinationem, quo ad causas vtriusque ex parte reprobati. Prædestinatio enim, secundum vtrumque suum effectum, & gratiæ, & gloriæ, etiam propriè accepta, nõ habet causam ex parte reprobati: quia id quod in ipso prædestinato est causa gratiæ vel gloriæ, est etiam effectus prædestinationis: at verò peccatum, quod est causa damnationis nostre, non est à Deo, nec adeo est effectus reprobationis: quo fit, vt reprobatio positiua ab eadem gratiæ congrua & gloria habeat causam ex parte reprobati demeritum & peccatum ipsius. Et iure quidem; quia cum Deus sit infinita bonitas, rectè quidem ex se ipso destinat ad gratiam congruam & gloriam, nulla data causa ex parte hominis; vt ita misericordia eius præueniat nos; at verò ex se ipso neminem repellit, & velut indignum à gratia aut gloria positiue excludit; ne prius ille nos damnare, quam nos illum offendere dicamur; licet in hoc sit par ratio vtriusque, quod nec electionis, nec non electionis ad primam gratiam congruam vlla detur causa ex parte reprobati, vt dictum. Qui verò hac de re aliter loquuntur, ex dictis refelluntur.

D V B I V M I V.

Quo ordine ac processu, in mente diuina fiat reprobatio; siue ipsos actus eius inter se, siue eam cum prædestinatione conferamus.

S. Thom. 1. 2. q. 23. a. 3.

1 ANtequam ordinem actuum ipsius reprobationis constituamus, supponendum prius, quinã sint, & quam variis actibus ipsius reprobationis. Et quidem Molina q. 23. art. 5. disp. 3. tres actus diuinæ voluntatis ad reprobationem spectantes recenset; vt primus sit voluntas permitteendi ea peccata, propter quæ ille damnabitur; cuius effectus est permissio eorundem peccatorum; secundus actus sit voluntas obdurandi peccatorem in iisdem peccatis; cuius effectus est obduratio: tertius est voluntas eundem damnandi; cuius effectus est æterna damnatio, vt fufius retulimus supra dub. 2. assert. 5.

Cæterum hæc partitiõ seu enumeratiõ actuum reprobationis non omni ex parte probatur: non solum quia reprobatio formaliter ad intellectum, non ad voluntatem pertinet, ex dictis dub. 1. sed etiam ob alias causas. Primò quia partitiõ illa non est sufficiens & adæquata; omittit enim reprobationem negatiuam à gloria, seu voluntatem simplicem non prælegendi ad gloriam; idque ideo, quia cum non agnoscat prædestinationem ad gloriam ante præuila merita seu media, consequenter negat reprobationem negatiuam à gloria simul in eo instanti factam, vt dictum dub. 1. Deinde non satis idoneè distin-

guat actus reprobationis, in ordine ad negationem gratiæ congruæ, seu permissionem peccati; nec obdurationem rectè vniuersim condistinguit contra permissionem peccatorum, quam primo actui tribuit: quia obduratio prout est effectus reprobationis positiuæ à gratiâ, non solum respicit derelictionem in peccatis præteritis, sed etiam permissionem peccatorum subsequentiũ in poenam peccati præteriti; qua ratione dicuntur homines dati à Deo in reprobum sensum, vt faciant ea, quæ non conueniunt. &c. & vt qui in sordibus est, sordescat adhuc, iuxta dicta dub. 2. Rectius ergo pro primo actu constituisset primam permissionem peccati, ob quod reprobatus est damnandus: secundum, indurationem in eodem, seu etiam permissionem nouorum peccatorum in poenam præcedentis peccati; tertium reiectionem à gloria, siue voluntatem damnandi.

Nos verò suppositis iis, quæ de vario reprobationis modo & effectibus diximus supra dub. 1. & 2. quatuor ad præsens institutum actus, aut quasi actus reprobationis distinguiimus. Primus est, reprobatio negatiua à prima gratiâ congrua, præseruante hominẽ à primo peccato, ob quod damnabitur; quæ formaliter nihil aliud est, quàm negatio seu omisiõ electionis seu prædestinationis ad eandem gratiã congruã: quò consequenter spectat etiam voluntas non prædestinandi ad eandem primam gratiam congruã; secundus est reprobatio positiua ab eadem gratiã congrua non prima, seu præseruãte à primo peccato, ob quod reprobatus damnabitur: sed à gratiã congrua liberante ab eodem peccato, seu præseruante à posterioribus peccatis, ob indignitatem reprobati, contractam ex peccato præcedenti; tertius est reprobatio negatiua à gloria; quæ formaliter est nõ præelectio, seu non prædestinatio ad gloriam; quo spectat etiam voluntas non prælegendi ad gloriam; quartus est reprobatio positiua à gloria, quò spectat absoluta voluntas excludendi à gloria, & damnatio æterna.

3 Sed & præter hos actus iam recensitos, quibus essentialiter peragitur reprobatio, pertinet et aliquid modo ad reprobationem scientia visionis, seu præscientia absoluta de peccatis reprobati futuris, & ad finem vsq; vitæ seu viæ permanens; quia actus quæ ratione inter sese habeant, dubium est. De quare non minus variæ sunt Doctorũ sententiæ, quam in præced. dubitatione fuerunt adductæ, cum hæc ab eius resolutione pendeat.

Primò enim qui seuerius hac de re sentiunt, docent, Deum eundem ordinem seruasse cum reprobis, quæ cum electis; adeoq; in eodẽ signo rationis, in quo is quosdam efficaciter elegit ad gloriam, voluisse et & decreuisse absolute ac simpliciter, vt alii non consequerentur gloriam. Quare sentiunt, in ipsa et reprobatione negatiua à gloria, includi absolutam reiectionem seu exclusionem à gloria. Tribuitur Durando in 1. dist. 40. q. 2. n. 6. vbi hoc non reperitur, sed in r. d. 41. q. 1. n. 6. & propendet Corduba lib. 1. q. 56. notat, 5. opin. 5. & quidam alii recentiores apud Suarez lib. 5. c. 3. n. 1. Alii hoc restringunt ad quosdam solũ reprobos. Alii dicunt, saltem post præuilegium peccatum originale, Deum non habuisse erga omnes reprobos simplicem voluntatẽ, seu complacentiã, quæ ipsos saluos esse vellet, sed potius erga nonnullos contrariã, quæ ipsos vellet eiectos à regno, propter peccatum à